AALBORG UNIVERSITETSHOSPITAL
– i gode hænder

Kemoterapi med capecitabin og strålebehandling ved kræft i endetarmen

Kræft i endetarmen kan behandles med kombinationen af kemoterapi og strålebehandling med henblik på at gøre dig rask og dermed undgå operation.

SÅDAN FOREGÅR BEHANDLINGEN

Du skal have strålebehandling mod kræftknuden samtidig med, at du får kemoterapi:

- **Strålebehandling.** Strålebehandlingen gives med 1 behandling om dagen i 28 dage. Du skal behandles alle hverdage over et stræk på næsten 6 uger. Der er afsat 15 minutter til dig hver dag til strålebehandlingen.
- **Kemoterapi med capecitabin.** Du skal tage tabletter med capecitabin 2 gange om dagen på alle de dage, hvor du modtager strålebehandling. (Det vil sige, at du ikke skal tage tabletter i weekenden.) Capecitabin-tabletterne skal indtages morgen og aften i forbindelse med et måltid.

Blodprøve hver uge
Under behandlingen skal du have taget blodprøver en gang om ugen, så vi kan sikre os, at du tåler behandlingen. Bestil tid til blodprøver på https://booking.RN.dk Du skal bruge MitID for at bestille. Husk at medbringe dit sundhedskort (det gule sygesikringsbevis), når du skal have taget blodprøven.

Samtale med stråleterapeut ved hver behandling
Under forløbet har du mulighed for at tale med en stråleterapeut. Stråleterapeuten vil spørge til, om du oplever bivirkninger ved behandlingen.

Samtale med læge hver tirsdag
Vi har planlagt en kort lægesamtale hver tirsdag. Her bliver du spurgt til bivirkninger ved kemotabletterne og strålebehandlingen, og vi vil sikre os, at din almene tilstand og dine blodprøver er i orden. Du vil få lejlighed til at drøfte eventuelle problemer i forbindelse med din sygdom og behandling.

I forbindelse med den sidste lægesamtale henviser vi dig til den kirurgiske afdeling, hvorfra du bliver indkaldt til nye skanninger cirka 6 uger efter afsluttet strålebehandling og første kontrol cirka 8-10 uger efter, at stråle- og kemobehandlingen er afsluttet.

SÅDAN FORBEREDER DU DIG

Blærefyldning før hver behandling

- Du skal lade vandet 1 time før hver strålebehandling.
- Derefter skal du drikke 2 glas vand, så din blære er lige fyldt hver dag under strålebehandlingen.
- Du skal – om muligt – have haft afføring inden hver strålebehandling

BIVIRKNINGER

Kemoterapi påvirker ikke kun kræftcellerne, men også kroppens raske celler. Påvirkningen har den konsekvens, at der kan forekomme bivirkninger.

De fleste patienter oplever ikke væsentlige bivirkninger i starten af strålebehandlingen. Bivirkningerne tager til efterhånden og vil oftest først kulminere cirka 2 uger efter endt strålebehandling. Herefter vil bivirkningerne hurtigt aftage.

Det er meget forskelligt, i hvilken grad og hvor mange bivirkninger den enkelte vil opleve.

Hyppige bivirkninger ved kombineret kemoterapi og strålebehandling

- **Træthed.** Du vil kunne opleve en betydelig træthed og et behov for at sænke tempoet. Hvis du arbejder, kan du få behov for at være sygemeldt helt eller delvist i de måneder, hvor du får behandling.

- **Nedsat appetit.** Din behandling kan medføre, at du har mindre appetit. Du kan få råd og vejledning i afdelingen.
- **Diarrè.** Du kan få diarré på grund af både kemoterapi og strålebehandling. I tilfælde af diarré får du information om, hvordan du skal forholde dig.
- **Påvirkning af blæren.** Strålebehandlingen kan genere slimhinden i blæren. Disse gener kan vise sig form af hyppigere vandladning, eventuelt svie ved vandladning og øget vandladningstrang. Det er vigtigt, at du drikker 1½-2 liter væske i døgnet, så din urin ikke bliver for koncentreret.
- **Påvirkning af huden.** Behandlingen kan medføre, at huden i det bestrålede område bliver rød, irriteret og kløende. Det kan fx være huden mellem balderne, omkring endetarmsåbningen, mellemkødet og for kvinders vedkommende skamlæberne og slimhinden i skeden. Generne kan lindres med creme, så spørg i afdelingen ved behov. Du tilrådes at undgå karbad, svømmehal og havbad, så længe du er i et strålebehandlingsforløb. Undgå solbadning og solarium på det behandlede område i op til 1 år efter endt strålebehandling for at undgå pigmentforandringer.

Sjældne bivirkninger ved kombineret kemoterapi og strålebehandling

- **Påvirkning af huden.** Huden, især på dine hænder og fødder, kan blive tør, rød, revne og skalle af. Det kan du forebygge ved at anvende en uparfumeret, fed creme.
- **Hårtab.** Behandlingen kan medføre, at hårvæksten forsvinder i de bestrålede områder. Det kan være permanent, men behøver ikke at være det.
- **Kvalme og opkastning.** I forbindelse med behandlingen kan du få kvalme og kaste op. Disse gener kan forebygges og behandles med kvalmestillende medicin.
- **Påvirkning af slimhinden i munden.** Irritation af slimhinder i mund og svælg kan vise sig som fx tørhed, små sår, blister, hvide belægninger samt svie og ubehag ved indtagelse af stærke madvarer. Generne kan lindres med medicin.
- **Blodmangel, infektion og blødning.** Kemoterapi nedsætter knoglemarvens produktion af blodceller. Det kan give blodmangel, infektion og blødning. Blodmangel kan vise sig ved træthed, svimmelhed, åndenød og hjertebanken. Infektioner kan vise sig ved feber højere end 38,5 grader. Blødning kan vise sig ved fx næseblod, blødning fra tandkødet, blå mærker og små røde pletter i huden.
- **Påvirkning af hjertet.** Capecitabin-tabletterne kan i sjældne tilfælde give kramper i blodkarrene i hjertet eller medføre andre påvirkninger af hjertet. Det kan opleves som brystsmerter, rytmeforstyrrelser eller åndenød. Får du symptomer under behandlingen, er det vigtigt, at du informerer os.

Sene eller varige bivirkninger

Strålebehandling kan medføre bivirkninger, der kommer lang tid efter, at behandlingen er afsluttet. De kan opstå 3 måneder efter sidste behandling eller flere år efter endt behandling.

- **Påvirkning af blæren.** Du kan få trang til at lade vandet hyppigere end tidligere. Enkelte får problemer med at kontrollere vandladningen.
- **Påvirkning af tarmen.** Dit afføringsmønster kan ændre sig, enten i form af hyppigere og tyndere afføring, eller som tendens til forstoppelse. Enkelte kan få problemer med at kontrollere afføringen. I sjældne tilfælde kan der opstå sammenvoksninger af tarmen med risiko for tarmslyng eller dannelse af kanaler mellem tarm, skede og blære.
- **Påvirkning af huden.** Din hud vil være mere sart og tør. Du kan få blivende pigmentforandringer i det strålebehandlede område.
- **Samliv og seksualitet.** Din lyst til seksuelt samvær kan blive påvirket. Dette kan skyldes, at du er i en både fysisk og psykisk belastet situation. Der udskilles kun ubetydelige mængder kemoterapi via skedens slimhinder og gennem sæd. Du vil derfor kunne have samleje uden at skade din partner. Kemoterapi kan dog skade et foster, så du eller din partner skal bruge svangerskabsforbyggende middel som kondom, spiral eller p-piller under behandlingen og indtil 6 måneder efter behandlingens ophør.

- **Rejsning hos mænd.** Strålebehandlingen kan give anledning til problemer med rejsning hos mænd.
- **Tørhed i skeden hos kvinder.** Efter endt strålebehandling vil en del kvinder føle, at skedens størrelse og evne til at blive fugtig er anderledes end før behandlingen. Du kan føle, at det gør lidt ondt, når du genoptager det seksuelle samliv. Det er en god idé at bruge glidecreme. Ved samleje skal din partner bruge kondom, indtil slimhinden i din skede er helet op.

Fortæl os om bivirkninger
For at vi kan forebygge og behandle eventuelle bivirkninger, er det vigtigt, at du oplyser os om de gener, du oplever. Hvis du får uacceptable bivirkninger, kan du komme ud for, at vi må udsætte eller afbryde din behandling.

VÆR SÆRLIGT OPMÆRKSOM PÅ

VIGTIGT: Kontakt os i disse tilfælde
Du skal kontakte os, hvis du får:

- diarré, som ikke stopper inden for 24 timer
- svære mavesmerter
- alvorlig kvalme og opkastninger
- brystsmerter eller trykken for brystet
- feber over 38,5 grader.

KONTAKT OG MERE VIDEN

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte os.

Kontakt

Stråleterapien
Tlf. 97 66 15 41
Mandag – torsdag 8.00 – 15.30
Fredag 8.00 – 15.00